ءسىز ومىردى قورعاڭىز، ءبىز بار پەيىلىمىزبەن ءسىزدى قورعايمىز

(باسى 1 ـ بەتتە)

ولاردىڭ باستان ـ اياق كۇشتى جاۋىنگەرلىك قۋاتتى، اسقاقتاعان جىگەردى، تاسقىنداعان ارىندى ساقتاپ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدەن قامال الۋ شايقاسىنىڭ جالپى بەتتىك جەڭىسىنە قول جەتكىزۋگە ۇزدىكسىز، اقاۋسىز ات سالىسۋلارىنا مۇمكىندىك جاسادى.

ءسىزدىڭ تۇرمىسىڭىزعا مەن قارايلاسامىن

اۆتونوميالى رايوننىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى قولباسشىلىق شتابىنىڭ ءبىر تۇتاس ورنالاستىرۋىمەن، رايونىمىزدان 2023 ەمدەۋ قىزمەتكەرى دياگنوزى تۇراقتانعان ناۋقاستاردى، اۋرۋ بەلگىسى جوق جۇقپالاۋشىلاردى مەديتسينالىق قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە قاتىسىپ، ىندەتپەن بەلدەستى.

ءۇش دارەجەلى ساقتانۋ ـ قورعانۋ كيىمىن كيەدى، ماڭدايى تەرى تۇيىق كوزىلدىرىككە تامىپ توقتاماي اعادى؛ ناۋقاستار رايونىنا كىرگەننەن كەيىن 6 ــ 7 ساعات ءدام تاتپايدى، سۋ ىشپەيدى، تارتپا جيپتەردىڭ دەنە تەرىسىنە سالعان تارام ـ تارام جاراقاتتارى؛ دەنەنىڭ زورىعۋى، پسيحيكالىق اۋىر سالماق... ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ جاقسى دەمالۋىنا، جاقسى تۇرمىس كەشىرۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ ءۇشىن، رايونىمىز ىلگەرىندى ـ كەيىندى ءۇرىمجى قالاسىنداعى 18 قوناق ۇيدى شيپاحانا ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ شوعىرلى تۇرمىس ورنى ەتىپ بەلگىلەپ، 51 ارناۋلى قىزمەتكەردى تاڭداپ قوناق ۇيدە تۇرىپ قىزمەت وتەۋدى قامتاماسىز ەتۋ گرۋپپاسىن قۇرىپ، وسى جەرلەردى تازالاپ، زارارسىزداندىرىپ، قۇرىلعىلاردى قورعاپ، ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە لايىقتى تاعام ازىرلەپ، قورەكتىكتى كۇشەيتىپ، ولاردىڭ قيىنشىلىعىن، تالابىن سايكەستىرىپ شەشتى.

شينجياڭ كادرلار شۋەيۋانى (زۇڭگۇڭ عيماراتى) قىزمەت وتەۋدى قامتاماسىز ەتۋ گرۋپپاسىنىڭ باستىعى، ءۇرىمجى قالالىق حالىق ىستەرى مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى جوۋ گوشىنىڭ قىزمەت ۇستەلىندە ءبىر بۋدا سالاماتتىق ارحيۆى تۇر، وندا ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ ءتۇرلى دەنە كورسەتكىشتەرى ەگجەي ـ تەگجەيلى ەستەلىككە الىنعان. قامتاماسىز ەتۋ گرۋپپاسى 13 مامانىنان ۇيىمداسقان ۋاقىتشا ەمدەۋ اترەتىن قۇرىپ، شۇعىل اۋرۋ بەلگىسى بايقالعان ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىن دەرەۋ قۇتقارىپ ـ ەمدەدى.

ەمدەۋ ـ كۇتىمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ قىسىمىن جەڭىلدەتۋ ءۇشىن، رايونىمىز ءارقايسى ۇلكەن شيپاحانالاردان ماماندىرى تاڭداپ الىپ، پسيحيكالىق اقىل ـ كەڭەس بەرۋ كاسىپتىك ۇجىمىن ۇيىمداستىرىپ، ينتەرنەت جەلىسىندە اقىل ـ كەڭەس بەرۋ، جەلىدەن تىس بىرگە ءبىر پسيحيكالىق جەتەكتەۋ، تەلەفوندا، ۇيچاتتا اقىل ـ كەڭەس بەرۋ سياقتى تاسىلدەردەن پايدالانىپ، ەمدەۋ اترەتىندەگىلەرگە پسيحيكالىق اقاۋسىزدىق جونىنەن اقىل ـ كەڭەس بەرىپ، ولاردىڭ مازاسىزدانعان كوڭىل كۇيىن ساباسىنا ءتۇسىردى. سونىمەن بىرگە، مەديتسينالىق ارالاپ دياگنوز قويۋ اترەتىن ۇيىمداستىرىپ، ءار كۇنى ولار تۇرعان قوناق ۇيلەرگە بارىپ ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە دياگنوز قويۋ قيمىلىن ورىستەتىپ، ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە جۇڭگوشا قايناتپا دارىلەر تاراتىپ، ولاردىڭ اۋرۋعا قارسىلىق قۋاتىن كۇشەيتتى.

ايرىقشا ىجداعاتتى قامقورلىق ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ اۋرۋمەن بەلدەسۋدەگى كۇشتى قوزعاۋشى كۇشكە اينالدى، ناۋقاستار ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ قۇلشىنىسىنىڭ ارقاسىندا ساۋىعىپ شيپاحانادان شىقتى.

ءسىزدىڭ حاۋىپسىزدىگىڭىزگە مەن جاۋاپتىمىن

ساقتانۋ ـ قورعانۋ كيىمى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ اسكەري ساۋىتى. اۆتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەت ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ جەكەلىك ساقتانۋ ـ قورعانۋىنا ايرىقشا ءمان بەرىپ، "مەديتسينالىق ەمدەۋ ـ قۇتقارۋدى قامتاماسىز ەتۋدى، ءتۇيىندى ءبىرىنشى شەپتى قامتاماسىز ەتۋدى، شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ سۇرانىسىن قامتاماسىز ەتۋدى" تالاپ ەتتى.

ىندەت تۇتىلعاننان بەرى، اۆتونوميالى رايوندىق ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى قولباسشىلىق شتابى مەديتسينالىق زاتتىق ماتەريالداردى ساتىپ الۋ، ۇلەستىرۋ، جەتكىزۋ، زاپاس ساقتاۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەپ، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ مەديتسينالىق زاتتىق ماتەريالدارىنىڭ شۇعىل جاعدايداعى سۇرانىسىن بار كۇشپەن قامتاماسىز ەتتى.

بىرنەشە كۇننەن بەرى، ءۇرىمجى جوعارى، جاڭا تەحنيكالىق كاسىپ سالاسىن اشۋ رايونى (جاڭا قالا رايونى) سولتۇستىك رايونىنداعى ونەركاسىپ باقشاسىندا ماشينالاردىڭ داۋسى گۇرىلدەپ، ءارقايسى مەديتسينالىق زاتتىق ماتەريالداردى وندىرەتىن كاسىپورىندار "تەزدەتۋ تەتىگىن" باسىپ، جاڭا جابدىقتار ەنگىزىپ، ءوندىرىس تەحنولوگياسىن جوعارىلاتىپ، ساقتانۋ ـ قورعانۋ زاتتىق ماتەريالدارىن كۇش سالا ءتۇيىندى تۇردە ءوندىردى.

"شوعىرلى ءبىر تۇتاس باسقارۋ، وڭىرلەر بويىنشا ءبىر تۇتاس جوسپارلاۋ، جاقىن ماڭنان سەپتەپ ورنالاستىرۋ" پرينسيپى بويىنشا، رايونىمىز باستاماشى ەمدەۋ، ءدارى ـ دارمەك كاسىپورىندارىن نەگىز، باسقا ەمدەۋ، ءدارى ـ دارمەك ساۋداگەرلەرىن قوسىمشا ەتكەن جەدەل جەتكىزۋ ارناسىن اشتى. اۋەتاسيا سەرىكتەستىگى "جولاۋشىلار ۇشاعىن جۇك ۇشاعىنا وزگەرتىپ" شينجياڭنىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ زاتتىق ماتەريالدارىنىڭ تاسىمالىن قامتاماسىز ەتتى؛ جەدەل جەتكىزۋ سەرىكتەستىكتەرى زات اينالىمى جۇك ۇشاقتارى ارقىلى ىندەتتەن ساقتانۋ زاتتارىن تاسىمالدادى؛ اۋەجاي ىندەتتەن ساقتانۋ زاتتىق ماتەريالدارى تيەلگەن كەزەكشى ۇشاقتاردىڭ الدىمەن ۇشۋىنا كەپىلدىك ەتتى... ەڭ قىسقا ۋاقىت ىشىندە ءدالمە ـ ءدال، جوعارى ءونىمدى جەتكىزۋدى جۇزەگە اسىردى.

قازىر اۆتونوميالى رايوننىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى قولباسشىلىق شتابىنىڭ جالپى تۇلعالىق ورنالاستىرۋىمەن، شيپاحانالارعا قاجەتتى مەديتسينالىق ساقتانۋ ـ قورعانۋ كيىمى، وپەراتسيا كيىمى، ساقتانۋ ـ قورعانۋ ماسكىسى (N95)، حيرۋرگيالىق ماسكى، تۇيىق كوزىلدىرىك، ءبىر رەتتىك ساقتانۋ ـ قورعانۋ بەت قالقاسى سياقتى ساقتانۋ ـ قورعانۋ زاتتارى تولىق داييندالدى.

وتباسىڭىزداعىلارعا مەن قارايلاسامىن

ولار شيپاگەر، سەسترا، ءارى بىرەۋلەردىڭ ۇلى، قىزى، اكەسى، شەشەسى.

"سىزدەر ناۋقاستاردى الاڭسىز قۇتقارىپ ـ ەمدەڭىزدەر، وتباسىلارىڭىزداعى جۇمىستارىڭىزعا ءبىز بارمىز". اۆتونوميالى رايوننىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى قولباسشىلىق شتابىنىڭ "ءبىرىنشى شەپتەگى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە كوڭىل ءبولۋ، قامقورلىق جاساۋ" تالابى بويىنشا، ءارقايسى ۇلكەن شيپاحانا ارناۋلى ادام ورنالاستىرىپ، ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ وتباسىنداعىلاردان ۋاق ـ ۋاق حابار الىپ، وتباسىنداعىلارىنىڭ قيىنشىلىقتارى مەن ماسەلەلەرىن كۇش سالا شەشىپ، ولاردى الاڭسىز ەتتى.

اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ كوڭىل بولۋىن، قامقورلىعىن تولىق تياناقتاندىرۋ ءۇشىن، 7 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ ۇيىمداستىرۋ ءبولىمى «اۆتونوميالى رايون جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋى بويىنشا مەديتسينالىق قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە بەلگىلەگەن شيپاحانالاردىڭ ەمدەۋ اترەتىندەگىلەرگە كوڭىل ءبولۋ، قامقورلىق جاساۋعا قاتىستى قىزمەتتەردى ويداعىداي ىستەۋ جونىندەگى حابارلاندىرۋدى» باسىپ تاراتىپ، ءار دارەجەلى ۇيىمداستىرۋ، تازالىق ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ تاراۋلارىن، سونداي ـ اق ادام جىبەرگەن ورىنداردى جانە قاراستى الەۋمەتتىك اۋماقتاردى سايكەستىرىپ، "بىرگە ءبىر" كوڭىل ءبولۋ، قامقورلىق جاساۋ بايلانىس قىزمەت وتەۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، تەلەفوندا اڭگىمەلەسۋ، ۇيچاتتا حابارلاسۋ، وتباسىنداعىلارعا ارناۋلى امانداسۋ سياقتى تاسىلدەرمەن ءبىرىنشى شەپتەگى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە كوڭىل ءبولۋ، قامقورلىق جاساۋدىڭ ءتۇرلى قامتاماسىز ەتۋ شارالارىن ەگجەي ـ تەگجەيلى تياناقتاندىرىپ، ولاردىڭ ءىس جۇزىندىك قيىنشىلىعىن شەشتى.

ليۋ ۋنيا شينجياڭ مەديتسينا داشۋەسىنە قاراستى 1 ـ شيپاحانانىڭ شيپاگەرى، ىندەت تۇتىلعاننان كەيىن ول اۆتونوميالى رايون جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋى بويىنشا مەديتسينالىق قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە بەلگىلەگەن شيپاحاناعا قىزمەتكە جىبەرىلدى، ونىڭ ەڭ الاڭدايتىنى 80 جاستاعى اناسى. "بەلگىلەنگەن شيپاحاناعا كەلىسىممەن ـ اق، كوتەرمەگە الۋشى كادر حۋ شياڭحۇڭنىڭ تەلەفونىن قابىلدادىم، ول ماعان الاڭداماۋدى، بارلىق ىسكە ءوزى قارايلاساتىنىن ايتتى". ليۋ ۋنيا بىلاي دەدى: حۋ شياڭحۇڭ ءار كۇنى شەشەمە تاماق اپارىپ بەرىپ، قوقسىقتارىن توگىپ تۇرادى ەكەن، شەشەممەن تەلەفوندا سويلەسسەم ول ىشتەي قاتتى رىزا ەكەن.

اۆتونوميالى رايوندىق باس جۇمىسشى ۇيىمى بەلگىلەنگەن شيپاحانالارداعى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرى شوعىرلى تۇرعان ورىنعا ماسا ىستاعىش، شۇعىل قۇتقارۋ ءدارى ـ دارمەك قوبدىشاسى، قولايلى كەسپە، مينەرالدى سۋ سياقتى زاتتاردى سەپتەپ جەتكىزدى؛ اۆتونوميالى رايوندىق ايەلدەر بىرلەستىگى اۆتونوميالى رايون جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋى بويىنشا مەديتسينالىق قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە بەلگىلەگەن شيپاحاناداعى ايەل ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنە ايەلدەرگە قاجەتتى كەرەك ـ جاراقتار جانە جۋىنىپ ـ شايىنۋ بۇيىمدارى "مەيىر سيلاۋ دورباسىن" بەردى؛ اۆتونوميالى رايوندىق وداق كوميتەتى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ ءبىرىنشى شەبىندەگى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىنىڭ وقۋداعى (باستاۋىش، ورتا لاۋ مەكتەپ) بالالارىنان 361 ادامعا ۇيرەنۋ بۇيىمدارى، كىتاپ سياقتىلار سالىنعان وقۋ "سۇيىسپەنشىلىك سالەمدەمەسىن" دايىنداپ، ولارعا وقۋ باستاۋ تارتۋى ەتىپ سىيلادى؛ ءۇرىمجى ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونى (توۋتۇنحى رايونى) كوڭىل ءبولۋ، قامقورلىق جاساۋ قىزمەتىنىڭ ارناۋلى كەزەكشىسىن ورنالاستىرىپ، ءاربىر ەمدەۋ قىزمەتكەرىنىڭ وتباسىنا ەكىدەن كوتەرمەگە الۋشى كادر سەپتەپ، ولار اڭىس ەتكەن ماسەلەلەردىڭ تەز شەشىلۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى...

قيما سۋرەت، سۋرەت سالۋ، حات، بەينە ەكران... سونىمەن بىرگە شينجياڭداعى ءار ۇلت حالقىنىڭ قايراتتانۋعا شابىتتاندىرعان، مەدەت بەرگەن ۇنىنە، سونداي ـ اق ىقىلاستى تىلەكتەرىنە تولى ىندەتكە قارسى اتتانۋ تۇندىلارى ينتەرنەت ارقىلى تيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىندە تارالىپ، ءبىرىنشى شەپتەگى ءاربىر ەمدەۋ قىزمەتكەرىن مەيىرگە بولەدى.

"شيپاگەرلەرگە قۇرمەت ەتۋ، شيپاگەرلەردى ايالاۋ شيپاگەر ءۇشىن عانا ەمەس، شيپاگەرلەر مەن ناۋقاستاردىڭ سەنىمىن نىعايتىپ، مەديتسينالىق قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن وسىرۋگە تاماشا ورتا ازىرلەۋ ءۇشىن، شىنىن قۇداندا، ءاربىرىمىزدىڭ سالاماتتىعىمىز ءۇشىن"، ـ دەدى حۋ شياڭحۇڭ.

ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى جانە ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋدى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەتەيىك

ۇيدە جاتقاندا مازاسىزدانباڭىز، رەتتەۋ ـ ۇيلەسۋدىڭ ءادىس ـ شاراسى بار

ماماندار ەسكەرتپەسى

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ءتىلشىسى **لۋ فىڭباۋ** 8 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. "قازىر رايونىمىزدىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋىنىڭ بەلسەندى جاقسارۋعا بەت العان اۋقىمى كەڭەيۋدە، ءبىراق، تۇرعىندار ءالى ۇيدە جاتقاندىقتان ءوزىن ـ ءوزى رەتتەۋدى كۇشەيتۋ، كەرەناۋ كوڭىل كۇيدى تەجەۋ، الەۋمەتتىك اۋماق قىزمەتكەرلەرىنىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋىنە سايكەسۋ كەرەك"، ـ دەدى 8 ـ ايدىڭ 19 ـ كۇنى شينجياڭ رۋحاني سالاماتتىق ورتالىعى نىسان كەڭەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى مو لانرۇڭ.

مو لانرۇڭ بىلاي دەدى: قازىر تۇرعىنداردىڭ ىندەتكە بولعان تانىمى مەن تۇسىنىگى جىل باسىنداعىدان الدەقايدا ارتتى، ۇرەيلەنگەن كوڭىل كۇيى ازايدى. ءبىراق، قىزمەتتىڭ، تۇرمىستىڭ قالىپتى ريتىمىنىڭ وزگەرۋىمەن ۋاقىت ۇزارعان سايىن مازاسىزدانۋ، تورىعۋ، الاڭداۋ، دەگبىرسىزدەنۋ سياقتى كەرەناۋ كوڭىل كۇي پايدا بولادى.

1 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنىنەن باستاپ، شينجياڭ رۋحاني سالاماتتىق ورتالىعى پسيحيكالىق كومەك بەرۋ توتە لەنياسىنان 9ىن كوبەيتتى، ەڭ كوپ بولعان كەزدە 60قا تاياۋ رۋحاني سالاماتتىق كاسىپتىك قايراتكەرى توتە لەنيادا كەزەكشى بولىپ، توتە لەنيانى 24 ساعات بويى قابىلدايتىن ادام بولۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتتى ءارى پسيحيكالىق كەڭەس بەرۋدىڭ ساپاسىنا كەپىلدىك ەتىپ، تۇرعىنداردىڭ كوڭىل كۇيلەرىن رەتتەۋىنە جانە مەڭگەرۋىنە جاردەمدەستى. قازىرگە دەيىن بۇل توتە لەنيا 10 مىڭ 300دەن استام پسيحيكالىق كەڭەس سۇراۋ تەلەفونىن قابىلدادى، مۇنىڭ ىشىندە 7 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنىنەن قازىرگە دەيىن 2700 تەلەفون قابىلدادى.

ءتىلشى تىلشىلىك ىستەگەن كەزدە، جاردەم سۇراعان توتە لەنيا توقتاۋسىز سايراپ تۇردى، قىزمەتكەرلەر كەڭەس سۇراۋشىلاردىڭ ايتقانىن مۇقيات تىڭدادى ءارى ءىس جۇزىندىك جاعدايعا قاراي قارسى جاقتىڭ كوڭىل كۇيى ساباسىنا تۇسكەنشە جەتەكشىلىك ەتتى.

"كەرەناۋ كوڭىل كۇيدىڭ بولۋى ەرەكشە مەزگىلدەگى قالىپتى قۇبىلىس، ءوزىن ـ ءوزى رەتتەۋ ارقىلى پسيحيكالىق اقاۋسىزدىقتى جانە تەپە ـ تەڭدىكتى ساقتاۋعا بولادى". مو لانرۇڭ مىناداي ۇسىنىس قويدى: ەڭ اۋەلى، مۇنداي كوڭىل كۇي اسەرىن قابىلداۋ، ونان سوڭ بەلسەندى تۇردە وعان توتەپ بەرۋ كەرەك. ۇيدە جاتقاندا تاماقتانۋدا ءتارتىپتى بولۋ، ۇيدە ىستەيتىن جۇمىس بولۋ كەرەك، تۇرعىندار مۋزيكا ەستۋ، تەلەۆيزور كورۋ، لايىقتى ارەكەت جاساۋ، سۋرەت سىزۋ، تاماق ىستەۋ سياقتى شەبەرلىكتەردى ۇيرەنۋى، سونىمەن بىرگە ۇيدەگىلەرمەن ارقا ـ جارقا اڭگىمەلەسۋ سياقتىلار ارقىلى كوڭىل كۇيدى ورنىقتى ساقتاۋىنا بولادى. جوعارىدا ايتىلعان رەتتەۋ ـ ۇيلەسۋ ارقىلى شەشۋگە بولمايتىن قالىپسىز كوڭىل كۇي بولعان شاقتا، رۋحاني سالاماتتىق كاسىپتىك قايراتكەرلەرىنەن پسيحيكالىق جاردەم سۇراۋ نەمەسە پسيحيكالىق قۇرىلىمداردان كەڭەس الۋ، ەمدەلۋ كەرەك.

"سوڭعى كەزەڭدە، ءبىز ۇزدىكسىز پسيحيكالىق جاردەم بەرۋ توتە لەنياسىندا كەزەكشىلىك وتەپ، كوپشىلىكتىڭ ەرەكشە مەزگىلگە بەلسەندى سايكەسۋىنە، اقاۋسىز كوڭىل كۇيدى ساقتاۋىنا جاردەم بەرەمىز"، ـ دەدى مو لانرۇڭ.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تومەنگى جەلىدەگى كاسىپورىندارعا تاسىپ، ءتۇرلى سۇيىلتۋ ونىمدەرىن وندىرۋىنە پايدالانۋعا جەتكىزىپ بەردى.

پولي ولەفيننىڭ شيكىزاتى ــ كومىر. الايدا، زاۋود رايونىنان كومىردىڭ شاڭ ـ توزاڭى دا كورىنبەيدى.

"كومىردى بۇكىلدەي جابىق كۇيدە ءتۇسىرۋ، ساقتاۋ، ۇلەستىرۋ جۇيەسى جەر ـ كوكتى كومىر شاڭ ـ توزاڭى قاپتاۋىنىڭ الدىن الدى"، ـ دەدى شىنحۋا شينجياڭ حيميا ونەركاسىپ شەكتى سەرىكتەستىگى ساپا تەحنيكاسى ءبولىمىنىڭ جاۋاپتىسى ۋ گوشياڭ مۇنداعى سىردى ءتۇسىندىرىپ، ـ "سەرىكتەستىكتىڭ جالپى تۇلعالىق تەحنولوگيا جەلىسىنىڭ جوبالانۋ باستاماسى جوعارى، ولشەمى قاتاڭ، ءتۇرلى ورتانى قورعاۋ قۇرىلعىلارىنا ءبىر جولدا 3 ميلليارد يۋان قارجى قوستى، مۇندا، نەگىزىنەن، قالدىق گازدى ءبىر جايلى ەتۋ، لاس سۋدى ءبىر جايلى ەتۋ، قاتتى جاراقسىز زاتتاردى ءبىر جايلى ەتۋ، كومىر توزاڭدارىن جونگە سالۋ قامتىلدى".

ۇزدىكسىز جاقسارعان ءوندىرىس تەحنولوگياسى كومىر توزاڭدارىن كوزدەن عايىپ ەتتى. ادامدار بايقامايتىن جەردە شىنحۋا شينجياڭ حيميا ونەركاسىپ شەكتى سەرىكتەستىگى دە كومىردەن ولەفين الۋدىڭ جاڭا داۋىرىندەگى تازا جولىن كۇش سالا قاراستىرۋدا جانە امالياتتا ىزدەنۋدە.

بايلىقتان شوعىرلى پايدالانىپ، جاسىل تيپكە ويىسۋدىڭ نەگىزىن بەكەمدەدى.

"ءوندىرىس اينالىمى جاعىندا تەحنيكتەر كومىر قايناۋىن كوپ جاقتان قاراستىرىپ، كومىر تەڭگەرۋ تاجىريبەسىن بەلسەنە ورىستەتىپ، گازداندىرۋ پەشىنە ۇيلەسەتىن تەڭگەرىلگەن كومىر ءتۇرىن جانە كومىر تەڭگەرۋ سالىستىرماسىن ءساتتى تاۋىپ شىقتى؛ تەحنولوگيالىق ءتارتىپ جاعىندا 'ەنەرگيا ۇنەمدەۋ' 2+4 اينالىم ۇلگىسىن جاسامپازدىقپەن پايدالانىپ، گازداندىرۋ پەشىنە 5 پەشتىڭ ورنىنا 4 پەش قولدانۋ اينالىم ۇلگىسىن پايدالانىپ، سينتەزدىك گازبەن جەتكىلىكتى قامداۋدى قاناعاتتاندىردى، كومىر جاعاتىن 3 قازاننىڭ ورنىنا 2 قازان قولدانۋ اينالىم ۇلگىسىن پايدالانىپ، تۇتاس زاۋودتىڭ بۋ تەڭگەرىمدىلىگى سۇرانىسىن قاناعاتتاندىرىپ، گازداندىرۋ پەشىنىڭ 30 كۇنگە جەتپەيتىن ورتاشا اينالىم پەريودىن 70 كۇننەن اسىردى"، ـ دەدى ۋ گوشياڭ.

مەملەكەت دارەجەلى جاسىل زاۋود رەتىندە، شىنحۋا شينجياڭ حيميا ونەركاسىپ شەكتى سەرىكتەستىگى جاسىل داموۋ جۇيەسىن ۇزبەي كەمەلدەندىرۋ ارقىلى ەنەرگيانى كادەگە جاراتۋ مولشەرى 2017 ـ جىلعى 35%تەن قازىرگى 41%كە جوعارىلاپ، ءبىر تونناعا ەتيلەن جانە پروپيلەن وندىرۋگە جۇمسالاتىن جالپى ەنەرگيا جۇمسالىمى 2017 ـ جىلعى 3178 كيلوگرام ولشەمدى كومىردەن قازىرگى 2657 كيلوگرام ولشەمدى كومىرگە ازايدى.

شينجياڭدا جاڭالىق اشۋدىڭ، ساپالاندىرۋدىڭ كوپ ءتۇرلى شاراسىمەن كومىر بايلىعىنان تولىق پايدالانۋعا مۇمكىندىك جاساعان تەك شىنحۋا شينجياڭ حيميا ونەركاسىپ شەكتى سەرىكتەستىگى عانا ەمەس. ودان 100 كيلومەتر شالعايدا وسى زامانعى كومىر حيميا ونەركاسىپ سالاسىنان ۇلگى كورسەتۋ رايونى ەڭسە كوتەرۋدە.

شينجياڭ جۇڭدۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونىنا بارساڭىز، جەر استى بايلىعىندا قامتىلىپ جاتقان جويقىن كۇشتىڭ وسى زامانعى ونەركاسىپ عىلىم ـ تەحنيكاسىنىڭ ۇلى كۇشىمەن سوعىلىسقانىن سەزىنە الاسىز. بۇگىندە مۇنداي سوعىلىسۋ جاسىل داموۋدىڭ جاراسىمدى اۋەنىن قۇرادى. 2014 ـ جىلى شينجياڭ گوتاي شىنحۋا حيميا ونەركاسىپ شەكتى سەرىكتەستىگى 11 ميلليارد 300 ميلليون يۋان قارجى قوسىپ، جۇڭدۇڭدا كومىر نەگىزىندەگى جىڭىشكە حيميا ونەركاسىپ اينالىمالى ەكونوميكا ونەركاسىپ باقشاسىن قۇردى، قازىر 1 ـ مەرزىمدىك نىساننىڭ جىلىنا 200 مىڭ توننا مەتيل سپيرتىن ءوندىرۋ قۇرىلعىسى، 400 مىڭ توننا كاربيد ءوندىرۋ قۇرىلعىسى سياقتىلار تۇگەلدەي ىسكە قوسىلعان. "نىسان قۇرىلعىلارىنا تۇگەلدەي ەل ءىشى ـ سىرتىنداعى وزىق تەحنولوگيا تەحنيكاسى قولدانىلعان، باستى ونىمدەر كومىردى نەگىز ەتكەن جوعارى ۇستەمە قۇنعا يە جىڭىشكە حيميا ونەركاسىپ ونىمدەرى بولىپ، جۇڭدۇڭ وڭىرىنىڭ مول كومىر بايلىعىنان جان ـ جاقتىلى پايدالانۋدى ىسكە اسىرۋ، جەرگىلىكتى ورىننىڭ بايلىق ابزالدىلىعىن كاسىپ سالاسى ابزالدىلىعى مەن ەكونوميكالىق ابزالدىلىققا اينالدىردى"، ـ دەدى سەرىكتەستىكتىڭ جۇمىس ءبولىمىنىڭ باس ديرەكتورى حى تاۋفىڭ.

كاسىپ تىزبەگى ساپالانىپ جانە ۇزارىپ، جاسىل تيپكە ويىسۋدىڭ ءورىسى اشىلدى.

شينجياڭ جۇڭدۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونىندا ءبىر قىدىرۋ ساياحاتتىق شارا كومىر بايلىعىن جان ـ جاقتى اشۋعا، ءونىمدى ورنالاستىرۋعا، قايتالاما پايدالانۋعا جەتەكشىلىك ەتىپ، وسى ارانىڭ وسى زامانعى كومىر حيميا ونەركاسىپ كاسىبى تىزبەگىنىڭ ونان ءارى ۇزارۋىن ىلگەرىلەتتى، جوعارى جەلىدەگى كاسىپورىنداردىڭ ءونىمى جانە قوسىمشا ءونىمى، اۋەلى، قوقىر ـ قوقىسى، جاراقسىز ماتەريالى تۇگەلدەي تومەنگى جەلىدەگى كاسىپورىنداردىڭ "الاقانىنداعى اسىلىنا" اينالدى.

شينجياڭ حوڭرۋي اليۋمين شارۋاشىلىعى شەكتى سەرىكتەستىگى، نەگىزىنەن، اليۋمين قورىتپاسى تاقتاشاسى، قۇيما پروكات وراما شيكىزاتى سياقتى جوعارى دەڭگەيلى اليۋمين پىشىندىك ماتەريالدارىن وندىرەدى. سەرىكتەستىك ءوندىرىس ءبولىمىنىڭ باستىعى لي شياڭمىڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: زاۋود رايونى جۇڭدۇڭ اليۋمين جىڭىشكە ماماندانۋ ونەركاسىپ باقشا رايونىنا سالىنعان، جەرگىلىكتى ەلەكتروليز اليۋمين كاسىپورنى وندىرگەن سۇيىق اليۋمين جانە اليۋمين قۇيماسىن جاقىن ماڭنان، سول جەردىڭ وزىنەن ىستەتىپ، ءوندىرىستىڭ وزىندىك قۇنىن زور مولشەردە تومەندەتىپ، كومىر ـ ەلەكتر ـ اليۋمين ۇتىمدى اينالىسىنىڭ كاسىپ تىزبەگىن قالىپتاستىردى.

قازىر شينجياڭ جۇڭدۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونىنا ىرگە تەپكەن كاسىپورىندار 800دەن اسىپ، جالپى 277 ميلليارد 200 ميلليون يۋاننان استام قارجى قوسۋدى ورىنداپ، كومىر، كومىر ەلەكتر، وسى زامانعى كومىر حيميا ونەركاسىبى، كومىر ەلەكتر ـ قورىتۋ، جاڭا ماتەريال، جاڭا ەنەرگيا سياقتى 6 ۇلكەن كاسىپ سالاسىن قالىپتاستىرىپ، ابزال بايلىقتى قاۋىرت اشۋ، نەگىزدىك قۇرىلعىلاردى قاۋىرت قۇرۋ، ەنەرگيا كاسىپ سالاسىن قاۋىرت دامىتۋ سىندى بىرگە يگىلىكتەنەتىن، سايكەستەنەتىن كۇيدى جارىققا شىعاردى. "بىرنەشە جىلدىق قۇلشىنىس ارقىلى ءبىز جوعارى ءونىمدى، تازا، جاسىل، اينالىمالى داموۋ جولىن اشتىق، وسى زامانعى كومىر حيميا ونەركاسىبىنەن ۇلگى كورسەتۋ رايونى العاشقى قادامدا قالىپتاستى"، ـ دەدى شينجياڭ جۇڭدۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونى باسقارۋ كوميتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى جوۋ يۋۋرىن، ـ "كەلەسى قادامدا ءبىز جۇڭدۇڭدى ەل ىشىندەگى وزىق وسى زامانعى كومىر حيميا ونەركاسىبىنەن ۇلگى كورسەتۋ رايونىنا اينالدىرۋعا قۇلشىنامىز".